

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 18.3.2002

59. vuosikerta

Numero 1

Sivu 7

Kokoviljasäilörehut maistuvat sonneille

MTT:ssä vertailtiin erilaisten säilörehujen soveltuvuutta sonnien ruokintaan. Tulosten mukaan sonnit kasvoivat parhaiten nurmisäilörehulla, mutta paras tili saatiin ohrakokoviljalla. Sen sijaan ruisvirna ei lisännyt sonnien kasvua.

MTT:n viljely- ja ruokintakokeessa vertailtiin vuosina 1999 - 2001, miten kesällä 1999 viljellyt ja kokoviljasäilörehuksi korjatut säilörehut soveltuvat kasvavien sonnien ruokintaan. Koerehuina olivat puhtaasta ohrakasvustosta, ruisvirnan ja ohran seoskasvustosta, ruisvirnan ja kevätvehnän seoskasvustosta sekä timoteikasvustosta korjatut säilörehut. Ohra- sekä ohran ja virnan seosrehut korjattiin elokuun alussa. Vehnän ja virnan seos korjattiin noin kolmea viikkoa myöhemmin. Kaikki viljasäilörehut korjattiin pystykasvustosta kaksoissilppurilla. Kokeen esikuivattu nurmisäilörehu korjattiin kesän ensimmäisestä niitosta.

Virnat sitovat tyyppiä

Suomessa käytetään rehu- ja ruisvirnaa luomunautojen rehuksi. Virnat sopivat luomutuotantoon, koska ne sitovat ilmakehän tyyppiä kasvustoon ja maahan. Hitaasti kehittyvä virna tarvitsee kuitenkin kumppanikseen myöhäisen ja laonkestantävän tukikasvin.

Virnat viihtyvät muita palkokasveja paremmin happamilla mailla, ruisvirna vielä rehuvirnaakin paremmin. Virnaa käytetään seosviljelyssä rehuviljojen kanssa. Virnalajeista ruisvirna soveltuu rehuvirnaa paremmin seosviljelyyn, koska se kestää varjostusta paremmin. Ruisvirna ei kuitenkaan paranna seokseen lisättynä sonnien kasvua, joten sen viljely on perusteltua vain kasvintuotannollisista syistä.

Vehnävirnalla paras sato

Kokeessa ohran ja virna seoksen tuoresato oli 13 200 kiloa hehtaarilta. Se sisälsi keskimäärin 510 grammaa ohraa kilossa ja 410 grammaa ruisvirnaa kilossa. Vehnän ja virnan seoksen tuoresato oli 25 441 kiloa hehtaarilta. Vehnän osuus sadossa oli keskimäärin 411 grammaa kilossa ja ruisvirnan 580 grammaa kilossa. Kun rehujen kuiva-ainesadot laskettiin valmiin säilörehun kuiva-ainepitoisuuksien avulla, ohran ja virnan seoksen kuiva-ainesato oli keskimäärin 3 540 kiloa hehtaarilta. Vehnän ja virnan seoksen kuiva-ainesato oli keskimäärin 8 010 kiloa hehtaarilta. Ruisvirnan lisääminen ohraan lisäsi 25 prosenttia seoksen raakavalkuaispitoisuutta, mutta seoksen sulavuus ei parantunut. Kun ruisvirna kylvettiin ohran sijasta vehnän joukkoon, saatiin seosrehua, joka sisälsi runsaammin virnaa ja enemmän raakavalkuaista.

Nurmisäilörehulla paras kasvu

Ruokintakokeen ayrshire- ja friisiläisrotuiset sonnit olivat kokeen alkaessa noin 8 kuukauden ikäisiä ja painoivat keskimäärin 319 kiloa. Niiden teuraspaino oli ruokintakokeen päättyessä keskimäärin 297 kiloa. Nurmisäilörehua saaneiden sonnien nettokasvunopeus oli parempi kuin viljasäilörehuryhmien sonneilla. Kokeen paras tili saatiin ohrakokoviljaryhmän sonneista 4579 markkaa eläimestä, koska ohrakokoviljaryhmän sonneista maksettu kilohinta oli korkein. Nurmisäilörehuryhmän sonneista tuli tiliä 4485, virnaohroryhmän sonneista 4355 ja virnavehnyhmän sonneista 4125 markkaa per eläin. Tilityshinta perustui ruhopainoon sekä sen lihakuuteen ja rasvaisuuteen. Siihen ei sisältynyt tuotantotukea.

Ruisvirna ei parantanut kasvua

Kevätvehnä soveltui ohraa paremmin ruisvirnan tukikasviksi, koska sen kasvu aika on pidempi ja laonkestävyys hyvä. Viljasäilörehujen käyttöä ruokinnassa rajoitti ensisijaisesti rehujen heikohko sulavuus. Ruisvirnan lisääminen ohraseokseen lisäsi seosrehun raakavalkuaispitoisuutta ja lievästi myös sulavuutta, mutta edellä mainitut muutokset eivät kuitenkaan lisänneet sonnien kasvua. Niinpä ruisvirnan käyttöä sonnien ruokintaan ei voida saatujen tulosten perusteella suositella, vaikka sen lisääminen rehuseokseen nostaisi samalla merkittävästi rehuseoksen raakavalkuaispitoisuutta.

Tulosten soveltaminen luomutuotantoon

Kokeessa mukana olleet eläimet olivat peräisin aikaisemmin suoritetusta luomujuottokokeesta. Eläinten elinikäinen karkearehu-väkirehuhde oli noin 60:40 kaikilla ruokintaryhmillä. Ruokintakokeessa käytetyt rehut olivat peräisin tavanomaisesti viljellyltä pellolta, joiden lannoitus oli kuitenkin luomuehtojen mukaista. Rajoittavana tekijänä oli eläinten pitäminen koeteknisistä syistä kytkettynä parsinavetassa.

Erkki Joki-Tokola, Janne Kiljala, Arto Huuskonen ja Sami Huttu, MTT